

Kaip mes vertiname susitikimą su LGAVO „Sugrįžus“?

www.lietuviams.com, www.draugas.org

2008-07-29

Aplankę Amerikos lietuvių bendruomenes Minesotoje, Iliujoje, Ohajuje bei Pensilvanijoje, svečiai iš Lietuvos, liepos 16 d. bendravo su Washington, DC gyvenančiais kraštiečiais. Susitikimo metu susirinkusieji aktyviai diskutavo aktualiais reimigracijos klausimais, dalinosi patirtimi su LGAVO „Sugrįžus“ prezidentu Daumantu Matuliu, viceprezidente Giedre Šipalaite bei kitais kelionės dalyviais. Manau, nesuklysiu sakydama, kad kiekvienas iš mūsų, gyvendamas svetimose šalyse, kartas nuo karto suabejojame: gal grįžti namo? O kas manęs laukia? Ar verta...? Bet traukia... Būtent šiais ir kitais klausimais kalbėjome su LGAVO „Sugrįžus“ nariais.

Daugelį domino švietimo, verslo, būsto įsigijimo galimybės, dažniausiai pasitaikančios problemos grįžus į Tėvynę. Žinoma, pilietybės ir bevizio režimo klausimai susilaukė ypač didelio dėmesio ir nuomonių įvairovės.

Pradėjus svarstyti dvigubos pilietybės įstatymą ir nuvilnijusią pasikeitimų bangą, pasigirdo nepasitenkinimų, o tiksliau nusivylimo ir apmaudo kupini komentarai. Viena moteris sakė: „Ilgesys ir jausmai Tėvynei – neišdildomi, sapnai – nesibaigiantys...“ Todėl nesinori tikėti, kad atimama iš žmogaus prigimtinė teisė – teisė būti šalies piliečiu, kurioje jo šaknys ir protėvių namai. Tačiau komentuodamas Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sprendimą, D. Matulis teigė, kad prieštarauti Konstitucijai būtų didelis nusižengimas ir išreikškė tikėjimą, jog ateityje išeitis bus ir situacija pilietybės klausimu tikrai pasikeis.

Pasidomėjus bevizio režimo tvarka ir situacija, į pokalbį įsitraukė ir iš Lietuvos Ambasados atvykę atstovai: pirmasis sekretorius Žiniasklaidai ir viešiesiems ryšiams – Liutauras Bauža bei atstovas konsuliniais klausimais – Laimis Rubinskas. Ambasados darbuotojų nuomone, didelė tikimybė, kad bevizis režimas tarp Lietuvos ir Amerikos prasidės jau nuo ateinančių metų pradžios. Reikia pripažinti, tai sąlygos platesnę galimybių įvairovę ir šiek tiek kompensuos ne visai palankaus dvigubos pilietybės įstatymo trūkumus. Tiesa, LGAVO „Sugrįžus“ prezidentas pridūrė, kad problemų gali iškilti tiems, kurie JAV ilgą laiką praleido gyvendami nelegaliai ir pažeidę įstatymus.

Asmeninio pokalbio metu, L. Rubinskas pastebėjo, kad Lietuvos vyriausybė atitinka keliamus reikalavimus, lieka laukti tik JAV sprendimo. Baiminamasi, kad atidėliojant bevizio režimo klausimą ir nepavykus jo įgyvendinti iki artėjančių Jungtinių Valstijų prezidento rinkimų pradžios, sustabdytų šį, gerokai į priekį pasistūmėjusį procesą. Todėl siekiama, kad vienas iš prioritetinių užsienio politikos tikslų – bevizis režimas su Jungtinėmis Valstijomis įsigaliojotų besibaigiant šioms, 2008 metams.

Vyresnio amžiaus Washington, DC Amerikos lietuviai svečių teiravosi, ko jiems tikėtis, svarstant galimybę grįžti į Tėvynę. Organizacijos prezidentas neslėpė – būtų nelengva, tektų susidurti su tam tikromis problemomis ir sunkumais. Tačiau D. Matulio nuomone – neverta išsigąsti. Grįžimą namo galima pradėti nuo trumpos viešnagės – atvykti, susipažinti su esama šalies situacija, pasvarstyti. Tai padėtų išsklaidyti abejones ir priimti teisingą sprendimą. Taip pat pridūrė, kad jų organizacija pasiruošusi padėti visiems ir laukia kiekvieno, nesivadovauja amžiaus riba. Pasak organizacijos prezidento bei gerbiamo Valdo Adamkaus emigracijos klausimais patarėjo – visų indėlis svarbus ir reikalingas.

Organizacijos prezidentas minėjo, kad reimigracijos pasekmės būna įvairios, neretai lieka „sužaloti“, įskaudinti vaikai, jiems sunku adaptuotis, mokymosi procesą apsunkina skirtinga balų sistema. Tačiau laikui bėgant šios problemos pamažu nyksta – remiantis draugų bei savo patirtimi kalbėjo D. Matulis. Jis taip pat džiaugėsi, kad situacija Lietuvoje keičiasi, randasi mokyklos, kuriose vaikai turi galimybę mokytis anglų kalba, o universitetuose tęsti mokslus užsienio studentų grupėse.

Kartu keliaujantis ir individualų verslą turintis Lietuvoje Arūnas Ivanauskas, paklaustas apie verslo steigimo Lietuvoje galimybes, kalbėjo optimistiškai. Pažymėjo, kad ilgą laiką sąlygos verslui buvo nepalankios ir sudėtingos. Individualių įmonių vadovai jautė valstybės neigiamą požiūrį ir buvo laikomi tarsi priešais. Šiuo metu yra kur kas paprasčiau, lanksčiau, veiklą palengvina atsirandanti internetinė darbo galimybė, besikeičiančios mokesčių bei draudimosi sistemos. Didelė pažanga jaučiama Lietuvai tapus ES nare, pasiekiami efektyvesni rezultatai.

Susitikimo metu, Viceprezidentė G. Šipailaitė, akcentavo, kad „LGAVO „Sugrįžus“ – nepolitinė, pelno nesiekianti iš JAV sugrįžusių lietuvių įkurta ir tautiečiams iš viso pasaulio atvira visuomeninė organizacija“. G. Šipailaitė džiaugėsi, kad per dvejus metus jiems pavyko išaugti nuo 20 iki 200 narių, grįžusių į Tėvynę iš artimesnių ar tolimesnių kraštų: JAV, Anglijos, Norvegijos, Australijos, Švedijos, Vokietijos. Organizacijos nariai įsitikinę, kad kelionės metu, bendraudami, pasidalindami asmenine patirtimi, išklausydami išeivių nuomonę, turi galimybę pasiekti daugiau, padėti ir būti stipria grandimi tarp nusidriekusių žemynų. Jie tikino ir žadėjo, kad nuskambėję klausimai (galbūt ne visi, bet tikrai – svarbiausi) – neliks užmiršti ir bus svarstomi su Lietuvos Respublikos Prezidentu V. Adamkumi ar Seimo nariais.

Atrodo, LGAVO „Sugrįžus“ nariai svečiuojasi vedami kilnių tikslų. Vis dėlto, pasklaidžius internetinius puslapius, akivaizdu, ne visi vienareikšmiškai vertina jų veiklą. Vieni, juos vadina juokdariais (L. Timukienės straipsnis), kiti – negaili kritikos įžvelgę konkrečios pagalbos stygių (M. Gudelio straipsnis). Neprieštaraučiau, galbūt galima pastebėti tam tikrų trūkumų. Tačiau remdamasi LGAVO „Sugrįžus“ susitikimu su Lietuvių bendruomene Washington, DC, užsitęsusia iki vėlyvo vakaro ir pajutusi neveidmainišką išeivijos susidomėjimą reemigracijos klausimais, nuoširdžiai tikiu, kad tokių žmonių reikia, o jų veikla – nebejotina vertinga. Galbūt kai kuriems iš mūsų tiesiog nepavyksta suprasti, kad yra žmonių neabejingų Lietuvai ir tikinčių jos ateitimi, kad yra žmonių, turinčių tikslą sugrįžti į Tėvynę ir didžiuojasi ja. Tačiau kiekvienas turime pasirinkimo laisvę – kuo tikėti, ko siekti, kurioje šalyje gyventi...